

Projektplan: Progression i elevernes skriftlige kompetencer

Ansøger	CVU Storkøbenhavn: Lis Boysen og Kirsten Bjerre
Medansøgere, institutionerne	Amcentret for undervisning, København: Anne Gregersen Ørestadens Gymnasium: Lektor Eigil Møller og lektor Lisbeth Maria Hansen Rysensteen Gymnasium: xx Nørre Gymnasium: xx Borupgaard Amtsgymnasium: Vicerektor Birgitte Jørgensen Nærum Amtsgymnasium: xx Stenløse Amtsgymnasium: Vicerektor Ole Skov
Projektets titel	Progression i elevernes skriftlige kompetencer
Baggrund	Baggrunden for udviklingsprojektet er bl.a. gymnasireformens krav til sammenhæng, helhed og progression i uddannelsesforløbet, herunder i uddannelsens skriftlige dimension. Med gymnasireformen er skriftlighed sat på dagsordenen. Der er kommet øget fokus på elevernes skriftlige kompetencer og det systematiske arbejde med progression i elevernes skriftlige kompetencer omtales i bekendtgørelserne for samtlige gymnasiale uddannelser på tværs af gymnasiets fagrække. Skriftlighed fremhæves ikke blot som en væsentlig kompetence i sig selv, men også som et vigtigt led i udviklingen af de studiemæssige elevkompetencer, der beskrives i bekendtgørelsernes mål om dannelse i de gymnasiale uddannelser. Styrkelse af elevernes skriftlige kompetencer udgør således et væsentligt element i gymnasireformens kerneområde, ”udvikling af elevernes studiekompetence”, idet evnen til at bearbejde og formidle faglige problemstillinger og udtrykke sig i et klart og forståeligt sprog er en vigtig almen og studierelevant kompetence Jfr. f.eks. Beck & Gottlieb ”Elev/student – en teoretisk og empirisk undersøgelse af begrebet studiekompetence”, kap. 5.
Formål	Udviklingsprojektet har som formål at udvikle og afprøve en kompetenceplan for gymnasielærere, der sætter dem i stand til at arbejde målrettet med styrkelse af elevernes skriftlighed og formidlingskompetencer i et samarbejde mellem fagene Skriftlige arbejdsformer/produkter i fagene skal via kompetenceplanen bringes i samspil og retningslinier skal udarbejdes i overensstemmelse med skolens samlede progressionsplan for

	<p>skolen.</p> <p>I projektet vil der blive lagt vægt på at skabe sammenhæng mellem den øvrige faglige og tværfaglige kompetenceudvikling og progression og det skriftlige arbejde, således at de skriftlige arbejdsformer/produkter bringes i naturligt samspil med den øvrige faglige og tværfaglige progression i arbejdsformer og kompetencemål.</p> <p>Gymnasieuddannelsens forskellige fag vil dermed i højere grad <i>arbejde sammen</i> om at udvikle elevernes skriftlige kompetencer</p>
Indsatsområder	<p>Projektet tager afsæt i indsatsområdet: Faglig udvikling og fornyelse med vægt på <i>stærkelse af lærer kvalifikationer til at udvikle elevernes evne til at formidle fagligt stof korrekt</i></p>
Indhold	<p>Undersøgelser har dokumenteret, at der er et særligt behov for at arbejde med den skriftlige dimension de gymnasiale fag. Fx påviser evalueringsrapporten ”Skriftlighed i gymnasiet”, at processkriveformer kun bruges af et fåtal af lærere i faget biologi på det almene gymnasium. En stor del af lærerne i dette fag giver i samme rapport udtryk for, at de når det handler om den skriftlige dimension ingen formelle kompetencer besidder. Som en direkte konsekvens heraf lægges der kun begrænset vægt på, at eleverne benytter et klart, hensigtsmæssigt og korrekt sprog i de skriftlige opgaver.</p> <p>Kompetenceplanens mål er at sætte lærerne i stand til at indgå i udviklingen af fælles retningslinier for det skriftlige arbejde i fagene og herved arbejde systematisk med den skriftlige dimension i deres daglige undervisningspraksis. Dette sker bl.a. ved at de deltagende lærere bibringes viden og konkrete redskaber, der kan inddrages i arbejdet med progression i elevernes skriftlige kompetencer i gymnasiets fagrække.</p> <p>Projektet afvikles i tre faser:</p> <p>1. Oplæg om skriftlighed og progression Mål: at tydeliggøre de overordnede målsætninger for det skriftlige arbejde på skolerne således at konkretisering af retningslinier indenfor fagene kan ske i overensstemmelse hermed.</p> <p>2. De enkelte faggrupper samarbejder om at indkredse fagenes skriftlighed, såvel som arbejdsform og produkt Mål: at kortlægge samtlige opgavetyper, genretyper, genrekrav mm. inden for gymnasiets fagrække.</p> <p>3. Alle faggrupper samarbejder om at bringe de forskellige fags skriftlighed i samspil med hinanden og med skolens øvrige kompetenceplan/progressionsmodel. Mål: at udforme fælles retningslinier for det skriftlige arbejde i overensstemmelse med skolens overordnede plan for skriftlighed.</p>

	Med udgangspunkt i det for fase to konkretiserede formål arbejdes der i fase tre med at fastlægge fælles begrebsapparat og retningslinier for opgaveskrivning. Der arbejdes med forskellige opgavetyper, herunder redegørelse, analyse, resumé og referat samt med øvelser, der træner processkriveformerne tænkeskrivning, hurtigskrivning og genskrivning. Desuden vil der i denne fase være fokus på responsstrategier og læringsstrategier.
Eventuelt deltagende hold/klasser	I forbindelse med fase 3 inddrager lærerne erfaringer med udviklingsprojektets overvejelser i deres undervisning.
Deltagere	Lærere fra de deltagende gymnasier samt konsulenter fra CVU Storkøbenhavn og Amtscentret for undervisning, Københavns Amt.
Fag	Fag fra de forskellige hovedområder på de deltagende skoler.
Tidsplan	Forudsat, at projektet bevilliges og afhængig af eventuelle krav til afvikling fra Undervisningsministeriet, igangsættes det medio maj 2006 og forløber frem til maj 2007
Evaluering	Evalueringen foretages, når kompetenceplanen har kørt en årgang. Der foretages formative evalueringer mellem projektets tre faser i forhold til de for hver fase skitserede mål. Ved projektets afslutning foretages der en formativ evaluering med henblik på fremtidigt konsortiesamarbejde. Denne evaluering tager udgangspunkt i konsortiets samarbejde i projektfasen med inddragelse af den værdsættende metode
Spredning af viden	Via konsortiets deltagere fra flere forskellige undervisningsinstitutioner spredes erfaringer og viden til konsortiedtagernes egne institutioner og kolleger. Desuden arbejdes der med videndeling i virtuel form, idet erfaringer fra projektet og evt. materiale affødt af projektet formidles virtuelt via: EMU: www.fou.dk , www.efteruddgym.dk , www.emu.dk/gym/fag/st/index.html Kurser

Konsortiets deltagere:

CVU Storkøbenhavn:

CVU Storkøbenhavn er bl.a. repræsenteret ved Skrivecentret, der bl.a. er involveret i 2 ph.d. projekter om akademisk skrivning og skriftlighed i professionspraksis. Skrivecentret har derudover langvarig og bred erfaring tilrettelæggelse og gennemførelse af kurser og workshops, som har at gøre med skriftlighed i de uddannelser, der har et professionsrettet sigte - og dermed uddanner praktikere.

I Skrivecentret arbejder man med at synliggøre det vidensgrundlag undervisning og læring hviler på, ved at synliggøre skriftlighed i uddannelser og professioner .

På baggrund af:

- eleveres faglige skrivning (stile, rapporter, oplæg, opgaver)

- studerendes opgaver (praktikopgaver, fagopgaver, rapporter, projektbeskrivelser, synopsis og bacheloropgaver
- læreres oplæg (undervisningsoplæg, foredrag, instruktioner, udviklingsprojekter, responser)
- Praksisfeltets tekster (f.eks. logbøger, dokumentationer, indberetninger, ansøgninger, virksomhedsplaner, programmer)

systematiserer Skrivecentret viden om skriftlighed, således at det at skrive bliver et redskab til at reflektere og modsvare det øgede kompetencekrav, der er i såvel uddannelse som profession. Centret kan således bibringe projektet både forskningsbaseret viden og konkret viden om praksis.

Skrivecentret ved CVU Storkøbenhavn er også involveret i internationale projekter om sprog, kommunikation og skriftlighed. Skrivecentret er bl.a. med i et Erasmusprojekt "Scriptorium" under EU. Projektets hovedformål er gennem udvikling af sprog- og tekstforståelser, materialer og metoder at få *uddannet resursepersoner på uddannelsesinstitutioner*, der kan føre an i arbejdet med at kvalificere literacyundervisning. Det er således hensigten at der gennem Scriptorium-projektet skal udvikle sig læse-skrivecentre eller uddannes resursepersoner ved forskellige uddannelsesinstitutioner i Europa.

I projektet udvikles der viden om skrivestrategier, -didaktikker, -metodikker, samt konkrete materialer der kan give underviserne på skolerne redkaber til at arbejde med såvel skriveproces-tænkning som - produkt-tænkning. CVU storkøbenhavn har i denne sammenhæng spc. koncentreret sig om et samarbejde omkring skriveudvikling samt om udvikling af koncepter om efter- og videreuddannelse.

Amtscentret for undervisning, Københavns Amt:

Amtscentret i Københavns Amt vil være repræsenteret i projektet af pædagogisk udviklingskonsulent, cand.mag Anne Gregersen. Hun deltager i projektføreløbet i alle dets faser, herunder udviklingen af pædagogisk-didaktiske metoder samt evaluering af projektføreløbet og evt. senere kursusafvikling.

Anne Gregersen har kompetence inden for pædagogiske udvikling på det gymnasiale område og erfaring med udvikling og tilrettelæggelse af efteruddannelse. Desuden har hun bred erfaring med projektkoordinering og budgetstyring samt med tilrettelæggelse og videndeling i forhold til projekter og efteruddannelse. Amtsentrets øvrige pædagogiske konsulenter vil bidrage til projektet med deres faglige ekspertise og med deres erfaringer med tilrettelæggelse, evaluering, vidensdeling og erfaringsspredning i forhold til projekter og efteruddannelse.

Amtscentrene for Undervisning

Amtscentrene i Danmark udgør et landsdækkende netværk under samme lov med samme navn og kerneydelser. I landets 14 amter og to hovedstadskommuner fungerer centrene som ressource- og udviklingscentre for skoler og uddannelsesinstitutioner i regionen. Kerneydelserne er: information om og udlån af undervisningsmidler, pædagogisk rådgivning, udvikling af efteruddannelse, afholdelse af kurser, seminarer og konferencer. I tæt samarbejde med producenterne af undervisningsmidler har amtscentrene skabt et informationsnet om alle nyudgivelser - boglige såvel som ikke-boglige. Der er indgået en informationsaftale, hvor amtscentrene forpligter sig til aktivt at fremvise og informere om pædagogiske udgivelser. Amtsentrene har mange aktiviteter der støtter

den pædagogiske anvendelse af IT i undervisningen, dels i form af udviklingsorienterede konsulenter, dels i form af en bred vifte af kursustilbud.

Gymnasiale uddannelsesinstitutioner:

Ørestadens Gymnasium

Rysensteen Gymnasium

Nørre Gymnasium

Borupgaard Amtsgymnasium

Nærum Amtsgymnasium

Stenløse Amtsgymnasium

For at få et optimalt udbytte af udviklingsprojektet og de erfaringer, der indhøstes i undervejs mht. at lære ved at skrive er det vigtigt, at der bl.a. bygges på den store faglige og pædagogiske ekspertise, som er forankret i de enkelte gymnasiers undervisningspraksis og organisationskulturer. Både i forhold til udveksling af erfaringer samt i forbindelse med spredning af udviklingsprojektets resultater er det vigtigt, at konsortiet består af en bred gruppe af gymnasier i Hovedstadsregionen.

